

II. mérőföldkő időszaka alatt megvalósított műhelymunkák és tanulmányutak bemutatása

Műhelymunka 4.

Időpont: 2018. augusztus 12.

Helyszín: Civil Ház, 4440 Tiszavasvári Bethlen Gábor u. 4.

Részvevők: délelőtt 16 fő (lány)
délután 50 fő

- megjelent határon túli együttműködő partnerek:
  - 1 fő a Felvidéki Magyar Ifjúságért Társulásból
  - 1 fő a Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségéből
  - 2 fő a Pro Tharkan Egyesületből

Program:

Nagy-nagy örömünkre szolgált, hogy a Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete által megismert két programot tudtunk megvalósítani, előadókat hívni, s egy valódi lazító programot is nyújtani a családoknak.

A nagycsaládos szakértők a FEMIT szakmai konferenciáján még pünkösöd idején találkoztak Komáromban, egy szakmai konferencián a Ciklus-show- és a Teen –star programmal. Már itt felvették a kapcsolatot a workshop kompetens szervezőivel, tréneraival, így az elérhetőségeket könnyedén át tudták a számunkra adni.

Augusztus 12-én egy teljes délelőttre érkezett a Civil Ház nagytermébe Ramada Tímea, tréner Miskolcra és tizenhat 10-13 éves lányka. A gyerekek sejtették ugyan, hogy mi is fog történni, de sok-sok meglepetés és vidámság várt rájuk egészen 14.00-ig.

A foglalkozás mottója ez volt: „*Csak arra vigyázok, amit értékesnek tartok.*”

A program magja egy fél napos dramatikus játék volt, melynek során a lányokat a tréner végigvezette a női termékenység testi folyamatain, megismertette, és játékosan megtapasztaltatta velük testük működésének alapvető összefüggéseit. A játék során sok-sok a drámapedagógiában használatos vonásokat, elemet alkalmazott a coach: - már kora reggel berendezte a nagytermet: a testi folyamatokat nagyméretű, puha anyagból készített segédeszközökön keresztül mutatta be, így lehetett végig játszani.

A „játékvezető” elmondta a gyerekeknek, hogy saját maga készítette el egy szőnyegnyi méretben a méh modelljét. Mint kiderült, egy „profival”, volt dolguk a lányoknak, hiszen Tímea egy végzett MFM-foglalkozásvezető. Apró tárgyak segítségével, játékos formában szemléltette a foglalkozás során a „Show” történést. A tréninget egy játékot szereposztás is kísérte: a történet megfelelő pontjain a résztvevők „ösztrogénbarátnőkké”, majd „progeszteron-csapattá” váltak, és ennek megfelelően alakították át a ciklust; - a játék alatt zene szólt, nagyokat nevettek, s minden „titkos” volt mindazért, hogy a testi termékenység nagyszerű voltáról szóló pozitív üzenetet támogatni tudják mind a tréner mind a résztvevők.

A „lányos”, workshop után megérkeztek a szülők is, a végül egy közös beszélgetéssel és bemutatással ért véget a délelőtt.

A szülők - lányok esetében elsősorban az anyák - bevonása a program fontos része. A programot követő megbeszélés során a szülők gyakorlati javaslatokat kaptak arra, hogy miként kezeljék a testi változások témáját serdülő gyerekeiknél. Tartós hatás ugyanis nyilvánvalóan csak akkor várható, ha ebben a vonatkozásban is megfelelő szülői támogatás kíséri a gyermek fejlődését. Ezeknek az alkalmaknak gyakori eredménye az is, hogy a szülőket is segíti valamelyest közelebb kerülni saját termékenységük és szexualitásuk rejtett, vagy elnyomott oldalaihoz.

Az anyukák várják majd nagy érdeklődéssel a folytatást, amikor is a kamasz fiúk számára tartanak majd hasonló foglalkozást. Ezt a work shop-ot a jövő év februárjára tervezi a Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete megvalósítani.

Délután, 14.00-15.00-ig a Teen star program bemutatására került sor a felvidéki FEMIT szakértője előadásában.

Teen STAR egy olyan fejlesztő-ismeretterjesztő tananyag, amely az emberi termékenység megismertetésén keresztül tanítja a fiatalokat a szexuális élet területén a felelős döntéshozatalra és hatékony kommunikációra és növeli a fiatalok önismeretét és önbecsülését. A programról egy órás ppt-s bemutatót hallhattunk és láthattunk.

Megtudtuk azt is, hogy a Teen STAR-t sikeresen oktatják a világ számos országában általában heti egy órában, a 7-12. évfolyamos korosztály számára.

15.00-tól egy tartalmas és sportos délutánt töltöttek el együtt a családok: kerékpárra pattantak és Tiszalökre indultak a Kenyérgyári holt ághoz.

Célunk a versennyel az volt, hogy a résztvevőkben az összeállított verseny-anyag elolvasása után felértékelődjen a család szerepe. A vetélkedő által a családközpontú életszemlélet közvetítése a cél, és a gyermek szerepének kihangsúlyozása a család, a társadalom szempontjából.

Összegzés:

A Cikis- show program minden elemének az volt a célja, hogy a résztvevőkben saját testük szépségét, működésének különlegeségét és csodálatos voltát erősítsék meg. A testi folyamatok kedves és látványos bemutatása az értelem mellett, illetve az előtt főként az érzelmeket és az érzékszerveket szólítja meg, hiszen „az értékelés a szív dolga”. De nem hiányzik az ismeret sem. A testi kompetenciát erősíti a program olyan új információk bemutatásával, melyek még nem tartoznak a mindennapi tudáshoz (pl. a méhnyaknyák szerepe), valamint saját tapasztalatok által.

Úgy gondolom, hogy ez mindenképpen megtörtént. Ismereteket szereztek a lányok. Magabiztosan, vidáman indultak haza a tréning után a Civil Házból. Ugyan nem árulták el, hogy pontosan „mi is folyt bent a teremben”, mert ahogyan azt mondták, minden TITOK. De ennyit azért elárultak: most már sok mindent megértettek, megtanultak, vigyázni fognak, s értékesnek fogják tartani a saját testüket.

A Teen STAR célja, hogy a fiatalok felismerjék a női és férfi termékenység jeleit, megértsék fizikai és érzelmi hatásait és erősítse őket a szabad döntéshozatal felelősségének értékelésében. Folyamatosan tartanak a felvidéken képzéseket, ahová több országból érkeztek magyar résztvevők, akik a helyi ifjúsággal foglalkoznak.

A Teen Star program célja, hogy elterjedjen a Kárpátmedencében és segítse a következő generációt az egészséges családok létrehozásában.

Jó volt látni, hogy a generációk találkoztak a programon: nagymamák unokájukkal, fiatal családanyák – és apák kicsi gyermekeikkel és a már régóta gyakorló szülők kamaszodó ifjaikkal együtt érdeklődtek a Teen star iránt.

A biciklis kirándulás és a verseny a nagycsaládos egyesületi tagokat célozza meg, legfőképpen a fiatalok közül is azt a réteget, mely a kamaszkor küszöbén, annak az elején egy még alakítható élet- és világszemléletet feltételez.

Műhelymunka 5.

Időpont: 2018. szeptember 28-30.

Helyszín: Civil Ház, 4440 Tiszavasvári Bethlen Gábor u. 4.
Szent Mihály tér, Tiszavasvári
Andrássy-kastély, 4456 Tiszadob Bocskai u. 59.

Részvevők:

2018.09.28-án 27 fő

2018.09.29-én 95 fő

2018.09.30-án 95 fő

- megjelent határon túli együttműködő partnerek:

11 fő a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesületéből

2 fő a Felvidéki Magyar Ifjúságért Társulásból

2 fő a Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségéből

2 fő a Pro Tharkan Egyesületből

Program. Összegzés:

A Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete 3 napos programot szervezett „Nagycsaládok régen és most- „12 testvér, avagy 12 népi mesterség”” címmel szeptember 28-30-ig.

Ezen a hétvégén vendégeink voltak kárpátaljai, csongrádi, nyíregyházi, debreceni, szombathelyi szakértő családok, KCSSZ tagok. Vendégeink a helyi szakközépiskola kollégiumában töltöttek el 2 éjszakát, s részt vettek aktívan programjainkon.

Rendkívül örültünk annak, hogy a *Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok* Egyesületéből 15-en látogattak el hozzánk, jelenlétével megtisztelt bennünket a szombathelyi Alpokalja Nagycsaládos Egyesület elnöke, Göröz Gyula Csaba, a NOE Felső-Tisza Régió titkára, Deliné Szolancs Zsuzsanna és Horváth Hajnalka, a **Felső-Duna Régiós iroda vezetője.**

Bekapcsolódtunk a városi Zúzosléfőző rendezvénybe, ahol nagy-nagy örömünkre a 3. helyezést értük el. Köszönjük a finom leves elkészítését Mészáros Józsefné, Iacának!

Szombat délután egy vidám vetélkedő részesei lehettek a családok, amely során 12 népi mesterséget ismertünk meg közelebbről. Később előadást hallhattunk „Nagycsaládok régen és most” címmel Szabó Miklósné Ilikétől, akinek saját készítésű tejtermékeit is megkóstolhatták a résztvevők.

A szakértőnk előadásában azt hallhattuk, hogy az emberiség igen-igen régen él családi környezetben, régen a családi élet a többgenerációs életforma volt, tehát több generáció élt együtt a dédszülőktől a dédunokáig egy fedél alatt. Ez jellemző volt az 1950-1955-ös évekig. Egy-egy családban 4-6-8-10 gyerek is volt, ami nem is volt ritkaság, tehát a nagyszülők gondozták az unokákat vagy netán a nagyobb testvér a kisebbeket. A szülések otthon zajlottak le, jobb esetben bábák segítségével, de a tapasztalt szülők, nagyszülők bába nélkül is levezették a szülést. Nagy volt a csecsemőhalálozás, de nemcsak a szülésből adódóan, hanem később is, betegségekből adódóan. A kisgyermeknek a szülők megrágták a kenyeret és úgy etették, vagy tört burgonyát, míg nem jött ki a foguk. Beteg gyermekhez nem mindig hívtak orvost, inkább ráimádkoztak, voltak ilyen asszonyok, akik ezt nagyon értették. Elmondta azt is, hogy ő most is egy ugyanilyen többgenerációs házban él egyik lányával, s unokáival, segítik egymást mindenben, mindent közösen megbeszélnek, együtt döntenek a fontosabb családi kérdésekben. Az előadás után kötetlen beszélgetés indult el ebben a témában, amely során felvetődött a családtagoknál a leggyakrabban probléma: nem megfelelően kommunikálnak egymással, nem fogalmazzák meg nyíltan gondolataikat, nem beszélnek meg egymással gondolataikat, érzéseiket - a feszültségek egyre csak halmozódnak.

Ebből adódóan meg is fogalmazzuk következő műhelymunkánk célját és témáját: kommunikációs tréning családoknak, amelyet december elején meg is valósítunk.

A programban sor került a **12 nép mesterség** alkotóverseny eredményhirdetéseire is: a zsűri döntése nehéz volt, mert számos szebbnél-szebb, autentikus mesterségeket ábrázoló alkotás érkezett a különböző kategóriákban: rajzok, fonálképek, festett üvegek- és kövek, saját kézzel készített kulcsos – és napocska kalácsok.

Vasárnap Tiszadobra látogattunk el. Először a Réti Mátyás Faluházban hallhattunk érdekes előadást a településről.

Ezután bekukkantottunk a Tubus-toronyba, a Helytörténeti gyűjtemény épületébe, végül a romantikus stílusú tiszadobi Andrassy-kastélyban tettünk sétát.

A program során új barátságok szövődtek mind a gyerekek, mind a felnőttek, a családok között. Ismét bebizonyosodott, hogy nagycsaládban élni jó!

Műhelymunka 6.

Időpont: 2018. október 27.

Helyszín: Civil Ház, 4440 Tiszavasvári Bethlen Gábor u. 4.

Résztevők: 63 fő

- megjelent határon túli együttműködő partnerek:
  - 3 fő a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesületéből
  - 3 fő a Felvidéki Magyar Ifjúságért Társulásból
  - 1 fő a Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségéből
  - 1 fő a Pro Tharkan Egyesületből

Program:

„Nagy kaland a nagy család”

„Édesanya és az édesapa problémás helyzetekben”,

"Anyának lenni régen és most”

„Mama- variációk-előadás és workshop

József Attila 1934. október 28-án írta meg Mama című versét. A mű születésének előestéjén vártuk az érdeklődőket egyesületünk székhelyére. 15.00-17.00-ig: Kerekasztal beszélgetés zajlott „Édesanya és az édesapa problémás helyzetekben” címmel. A moderátor így kezdte: „Minden családnak, szülőnek és gyereknek sokféle nehézséggel kell megbirkóznia a családi élet során. Csak a filmekben létezik az állandó boldogság...” A beszélgetés során

„felfedezhettük” a hét szülői „fő bűnt”: 1. Gyakran szeretnénk megakadályozni (vagy meg is akadályozzuk), hogy a gyermekünk hibát kövessen el. Pedig a valóság szerint a gyereknek jó párszor nagyot kell „koppannia”, hogy egészséges, tetteit felvállaló felnőtté váljon.

2. Túl hamar segítünk gyermekeinknek, nem hagyjuk őket „önállósodni”. Problémák esetén a szülők gyorsan közbelépnek, kezelésbe veszik a dolgokat. Így nem alakul ki a gyerekekben az az igény, hogy önállóan nézzen szembe a problémákkal és megkeresse a megoldást. A jelenlevők mindegyike megosztott egymással egy-egy „praktikát” azzal kapcsolatban, hogy hogyan is kellene a gyermekeinket megtanítani a problémakeresés és megoldás készségére. 3. Túl könnyel lelkesülünk gyermekeinkért, „agyondicsérjük” őket, s a hibáikra kevésbé mutatunk rá. Megtanultunk praktikákat arra, hogyan mondjuk el a gyereknek a hibáit úgy, hogy objektívan lássa be ő is ezeket. 4. Sokszor nem tudunk „nemet” mondani gyermekeinknek, elkényeztetjük őket, mindent megadunk, megveszünk nekik, még ha az erőnkön felüli is. Kell, hogy a gyerek megtanulja: a siker a saját tetteinken, erőfeszítéseinken múlik.

5. Nem mesélünk az általunk elkövetett hibákról. Ez főként kamaszkorban mérvadó: meséljük el, hogy mi is milyen hibákat követtünk el, mi volt ezeknek a következménye. Ez segít nekik abban, hogy jó döntéseket hozzanak.

6. A gyereket érettnak hisszük, ha elég intelligens és valamiben kimagaslóan tehetséges. Az intelligenciát gyakran tartják a gyerek érettsége fokmérőjének, s ennek nyomán az intelligens gyerekről azt gondolják, hogy készen áll a világ kihívásaira. Pedig erről szó sincs. Példákat hallhattunk olyan profi gyermeksportolókról vagy hollywoodi sztárgyerekekről, akik elképesztő tehetségről tesznek tanúbizonyságot, és közben kínos botrányokba keverednek, mivel még nem sikerült felnőniük. Csak azért, mert a gyerek bizonyos szempontból nagyon tehetséges, még nem biztos, hogy ez minden területre kiterjed. ne hangoztassuk ilyen esetekben, hogy az „én gyerekem már érett”! 7. Nem mutatunk jó példát, pedig igencsak fontos lenne, hogy gyermekeink megfelelő mintát lássanak. Legyen kötelességünk szülőként, hogy modellként szolgáljunk a gyerek számára. Legyünk vele mindig őszinték!

A kerekasztal beszélgetés alatt a kisgyermeket játszóház, kézműves foglalkozás és arcfestés várta.

A műhelymunka második részében a NOE –Édesanya- workshopjához kapcsolódva kezdődött el a „Mamavariációk” című program. Először Lévai Nikoletta szavalta el Aranyosi Ervin: „Mit

is jelent e szó: Anya?" című versét, majd a József Attila- mű keletkezésének története következett Lévai Viktória és Levente előadásában.

Ezután megzenésített változatokat hallgattunk meg, illetve Anga Kamilla a mai modern "Mamát" is elszavalta a jelenlevőknek.

A délutáni program második fejezetében szakértő előadást hallhattunk "Anyának lenni régen és most". Az interaktív előadás során számos példát hallhattunk ükanyáink, dédanyáink, nagyanyáink és anyáink helyzetéről, s össze tudtuk mindezt hasonlítani a mai „modern” anya mindennapi életével.

A 6. műhelymunkát egy zenés interaktív Songlis foglalkozásával zártuk: elhangzott a "Mama" angolul, s Jonas Blue - Mama című dala, melyet meghallgattunk, elemeztünk, értelmeztünk. A Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete egyik unikuma a Songlish.

Összegzés:

A délután során a megjelent szülők, szakértők számos információval lettek gazdagabbak. Megtanulhatták azt, hogy gyereknek jó párszor nagyot kell esnie ahhoz, hogy megtanulja, ez az élet normális velejárója; kamaszkorban pedig meg kell tapasztalnia a szerelmi csalódást, hogy kellő érzelmi érettség alakuljon ki nála, ami majd a tartalmas párkapcsolat alapja lehet. Ha a szülő kiküszöböli a kockázatot a gyereke életéből, valószínűleg öntelt és fölényeskedő, ugyanakkor alacsony önértékeléssel megáldott, keserű felnőtt válik belőle. Fontos, hogy megtanítsuk a gyermekeinknek azokat a kompetenciákat, amelyek előbbre viszik őt a problémái feltérképezésében és a megoldások megkeresésében. Mindezt azért, hogy ne alakuljon ki az a meggyőződése: „Ha hibázok, vagy valami baj történik, valaki majd megment és mentesülök a következmények alól.” Ha túl könnyen lelkesedünk a gyerekekért, és nem mutatunk rá a hibáira, szépen megtanul csalni, hazudni, túlozni, és arra törekszik, hogy elkerülje a valóság megpróbáltatásait. Meg kell gyermekeinket tanítani arra, hogy szembe nézzen a valósággal, hogy saját tetteit vállalnia kell. Nem szabad túlzásba vinnünk az anyagi jutalmazást. El kell érnünk azt, hogy a gyermek ne az anyagi dolgok elnyerése után szeressen bennünket. Tanulja meg, mi a belső motiváció és mi fán terem a feltétlen szeretet. Beszéljünk sokat gyermekünkkel. Ez főként kamaszkorban igaz. A gyereknek azt is meg kell tapasztalnia, milyen érzés megbotolni és viselni a következményeket. Beszéljük meg vele, hogyan éltünk meg hasonló helyzeteket, milyen hatásokra cselekedtünk és milyen tanulságokat sikerült levonnunk. Mivel nem csak mi vagyunk hatással a gyerekekre, mindig a legjobb hatást kell rá gyakorolnunk. ha egy gyermek tehetséges, még nem érett. Nincs aranyszabály, hogy egy gyerek mikor lesz érett és mikor kaphat bizonyos jogokat, de jó kiindulópont lehet, ha a mi gyerekünket összehasonlítjuk a vele egykorúakkal. Ha azt tapasztaljuk, hogy a többi gyerek felelősségteljesebbnek tűnik, a miénk még ne nyilváníttasson éretté. Várjuk türelemmel, majd eljön annak is az ideje. Jó példát mutatva segítsünk neki tisztességesen élni, hogy megbízható, felelősségteljes ember váljon belőle. A legfontosabb az őszinteség! A „Mama-variáció” előadásában sikerült új- és számos szemszögből bemutatni a magyar irodalom egyik legszebb és legismertebb költeményét. Megtudtuk azt is a megható pillanatok alatt, hogy mi is jelent ez a szó számunkra: édesanya! Végezetül, az egyesület egyik színfoltját, a Songlish-t szeretném bemutatni: Annak idején több évnyi tanulás után sem tudtunk volna egy pohár vizet kérni oroszul. Ma az angol is több gyerek számára majdnem olyan "kötelező", mint "Az ember tragédiája". A kampányszerűen magolt szavakra néha két hét múlva sem emlékszünk, mondatba fűzni nem tudjuk, nem merjük. Holott a gyerekek mindennapját kitöltik a popdalok, amikben ismerős-ismeretlen szavakat lelhetünk fel, nyelvtani fordulatokra találhatunk élő példákat. (Még ha ritkán is testesítenek meg irodalmi értékeket.) Ha a fülükbe ez visszacseng, nagy valószínűséggel tartósabban ott is marad. A Civil Ház technikai háttere lehetőséget ad arra, hogy könnyed stílusban, megfelelő környezetben, akár eltérő szintű tudással rendelkező gyerekeknek is

érdekes, tanulságos "Songlish" órákat tarthassunk. Alkalmanként 1-2 dal "elemzésével" a kiejtéstől, a helyesíráson és a nyelvi formulákon át természetesen a szókincs bővítésig mindennel foglalkozunk. Nem kötelező jelleggel, óráról-óra-ra változó arányban. Ha 1-1 "tréningről" valaki lemarad, az sem gond, hiszen ez nem szigorúan egymásra épülő órák sorozata. Nem tudjuk kiváltani az órai felkészüléseket! Azt csupán egy remélhetőleg kellemes időtöltés során megerősítjük, segítjük, más értelmet adunk neki. A legnagyobb siker az lenne, ha kedvet teremténénk ahhoz, hogy a dalszövegeket a gyerekek később önmaguk is megpróbálják értelmezni, és már csak annyi lenne a dolgunk, hogy a fogósabb sorokat egy kicsit átnézzük közösen.

De mit is várhatunk el ezektől az óráktól?

Tudásszinttől függően mást és mást. Kezdve azzal, hogy a dalt a szöveg látványával együtt hallgatva az angolban számunkra nehezebben viselhető írás-kiejtés különbözőségét tehetjük kevésbé problémássá. Már a cím, vagy néhány sor a refrénből is nyelvi formulákat, szavakat rögzíthet a memóriánkban. Aki pedig az egész dalt végig tudja gyúrni a foglalkozáson, az már egy becsületes agytorna, nem múlhat el "szárazon". Ahogy az órákon is hangsúlyozzuk időnként, a szó szerinti fordítás még nem a végcél. A szöveg megértésén túl még ott a feladat, hogy azt szabatosan ültessük át magyarra! Egy idegen nyelv tanulása így együtt jár anyanyelvünk szabályainak ismétlésével, összehasonlításával is. Javasoljuk, hogy otthon néha hallgassuk vissza még a dalokat! "Szöveg-kottával" és anélkül is. De csak addig, amíg még jól esik. :)

Segítőink voltak már egy-egy Songlish foglalkozáson (természetesen csak felvételtől) Lady Gaga, Melanie Fiona, LeAnne Rimes, Madonna, a Texas, a Disney-filmek zenéi..., és persze azok a dalok, amik a gyerekek kedvencei. A feldolgozásra kerülő zeneszámokra folyamatosan várjuk a javaslatokat. Szövegük, hangulatuk függvényében igyekszünk azokból minél hamarabb, minél többet a porondra állítani.

A Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesületében tehát az idegen nyelv oktatása is folyamatosan jelen van, ezzel példát mutathatnak más szervezetek számára is.

Tanulmányút 3.

Időpont: 2018.07.11-15.

Helyszín: Veszprém

Résztevők: 10 tagú szakértő team + a programon résztvevők

- megjelent határon túli együttműködő partnerek:
  - o Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetsége-Ada 1 fő
  - o Pro Tharkan Egyesület – Köröstárkány 2 fő
  - o Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete-Beregszász 2 fő
  - o FEMIT-Felvidéki Magyar Ifjúságért Társulás- Dunaszerdahely 1 fő

Összegzés:

-Téma: A Családok éve 2018. A programsorozat keretében július 11-15-ig Veszprémben nemzetközi családkongresszust rendeztek, amelyre a Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete 10 fős szakértő küldöttségét delegálta. A szakértők közül ketten a helyi szociális szférában, ketten a családsegítő központban dolgoznak. Három fő pedagógus, hárman az egyesület önkéntesei.

1990-ben a Nagycsaládosok Országos Egyesülete Gödöllőn tartotta első családkongresszusunkat „Egészséges család – egészséges nemzet” mottóval, amelyet még hét további követett, legutóbb Lakitelken 2012-ben. Hat év elteltével újra megrendezték egyik legfontosabb programukat, melynek ezúttal Veszprém adott helyet. Emellett ez egy újabb lehetőség volt: újra találkoztak a régi ismerősök, új várost, tájat ismertek meg, és együtt kellemesen töltötték el idejüket a szabadidős programokon. A szakértők számos és kiemelt fontosságú szakmai konferencián gyarapíthatták tudásukat.

A szakértőknek lehetőségük adódott itt a határon túli- és anyaországi együttműködő partnerekkel ismét találkozni, az együttműködést tovább fejleszteni, az eddig megszerzett tapasztalatokat megosztani.

Programok, rendezvények- napi bontásban (a VESZPRÉMI CSALÁDKONGRESSZUS ADOTT PROGRAMJÁBA BEKAPCSOLÓDVA):

1. nap-2018. július 11. - Az utazás Tiszavasváriból Veszprémbe 10 fős kisbusszal történt a kora reggeli órákban. A csoport 12.00-kor érkezett Veszprémbe a kongresszus regisztrációs pontjához, a Hotel Magister udvarában felállított sátorhoz.

Regisztráció után elfoglalták szállásukat, majd az esős, rossz időre való tekintettel a csopaki fürdőzés helyett ebéd után lazító programra, Herendre kirándult a csapat, ahol a híres Porcelánmúzeumot – és Manufaktúrát tekintették meg.

-Este szervezett idegenvezető kíséretében Veszprém belvárosát és nevezetességeit tekintette meg a csoport.

2. nap-2018. július 12.- VESZPRÉMI CSALÁDKONGRESSZUS NYITÓNAPJA

A szálláson a reggeli elfogyasztása után a 10 fős szakértő csapat a Pannon Egyetem „B” épületének aulájába tartott. Regisztráció után kezdetét vette az év legjelentősebb civil eseménye.

A hat ország részvételével zajló kongresszus első napján hatszáz nagycsaládos vett részt az ország minden szegletéből. A kongresszuson „Család barát Európa” gondolatát hangoztatták.

A magyar civil szervezet kezdeményezésével kapcsolatosan az ENSZ, a Nemzetközi Családfejlesztési Szövetség (IFFD), a Szülők és Családsegítők Nemzetközi Szövetségének magas rangú képviselői, valamint Fűrész Tünde, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért vezetője fejtették ki szakmai véleményüket. A spanyol, a lengyel, a litván családszervezetek képviselői mellett a határon túli magyar családszervezetek is részt vettek a szakmai tanácskozáson.

Ebéd után a délután ismét lazító programmal telt: a Veszprémi Állatkertet látogatta meg a csapat.

3. nap- 2018. július 13. A CSALÁDKONGRESSZUS SZAKMAI NAPJA

Tartalmas program zajlott a családkongresszus 2. szakmai napján. Délelőtt Máthé Zsuzsa és Ókovács Szilveszter tartottak előadást Egyszer volt hol nem volt - magánélet a nagycsaládban címmel.

Ezután Komlói Piroska pszichológus, Viniczai Andrea coach és tréner, valamint Uzsayné Pécsi Rita pedagógus beszélgettek a résztvevőkkel. A gyerekek eközben korcsoportok szerinti foglalkoztatáson, majd a Varázsceruza című zenés előadáson vehettek részt.

4. nap- július 14. Szakmai zárónap -Reggeli után ismét a Pannon Egyetemet célozták meg a szakértők. -10.00-10.30 Mire tanítanak gyermekeink?–címmel zajlott előadás , majd pódiumbeszélgetés neves szakértőkkel.

Dr. Csókay András – orvos, agysebész előadás után kiscsoportos témabeszélgetések következtek 4 teremben.

--Csukás István – költő, író

Balogh László – kuratóriumi elnök Közszolgálati Alapítvány)

-Kiss Éva – pedagógus, Gordon tréner

-Csizmazia-Darab István – programozó, IT biztonsági szakértő

14.00-18.30 Délutáni program: A NOE Futballbajnokságának döntő mérkőzése zajlott az egyetemi futballpályán. nagy örömünkre szolgált, hogy a NOE 7 régiógyőztes csapata közül a tiszavasvári focicsapat nyerte el megérdemelt az aranyérmet és a fődíjjal együtt járó kupát.

19.00-21.00 Záróünnepség – a Családkongresszus zárása A Családkongresszus eseményeinek összegzése, eredményhirdetések, önkéntesek köszöntése.

5. nap- Búcsú Veszprémtől -Reggeli után egy rövid kitekintőre került sor, szervezett múzeumlátogatáson vett részt a csapat. Majd a jó idő öröme Csopakon a Balatonban fürdőzésre is adódott lehetőség.

A program összefoglalása:

Szakértőink azt hangoztatják, s a tanulmányút során is a legfőbb mondanivaló ez volt: „A család az egyik legnagyobb nemzeti kincs, amit ápolni, védeni, gyarapítani kell.” A CSALÁD FELÜLMÚLHATATLAN ÉRTEK! A családot mindig, minden körülmények között óvni és védeni kell.

Értéknek tekintettük, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériumának család- és ifjúságügyért felelős államtitkárának előadásában megismerhettük a kormány családpolitikáját. Szem előtt kell tartani, s értékként vállalni a gyermekvállalási kedv gyarapítását, amely még Európában igen csak alacsony szinten áll. Fontos a családban az odafigyelés. A családban egy gyermek születése, a család gyarapodása az élet legfontosabb pillanata. A fiataloknak kell példát mutatnunk, s a fiatal családokat bevonni a nagycsaládosok programjaiba. Felelőségünk Magyarországon és Európában a családi értékek erősítése, s az, hogy minél több gyermek szülessen. A jövő évi költségvetés még nagyobb összeget juttat majd a családoknak, amit nagyon várunk. A családközpontúságot mindenképpen erősíteni kell, ez a mi célunk is.

Tanulmányút 4.

Időpont: 2018. szeptember 13-17.

Helyszín: Tabajd, Tata, Tatabánya

Résztevők: 10 tagú szakértői team + programban résztvevők

- megjelent határon túli együttműködő partnerek:
  - o Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetsége-Ada 2 fő
  - o Pro Tharkan Egyesület – Köröstárkány 2 fő
  - o Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete-Beregszász 8 fő
  - o FEMIT-Felvidéki Magyar Ifjúságért Társulás- Dunaszerdahely 3 fő

Program:

10 fős szakértői csapatunk 2018. szeptember 13-án késő délután, a hosszú, majd 6 órás út után érkezett Tatára. Szállásunk elfoglalása után a lehetőséget kaptunk egy szakmai bemutatóra a helyi Bláthy Ottó Szakközépiskola Kollégiumának előadótermében a fiataloknak és a pedagógusoknak, illetve a tatai nagycsaládos vendéglátóinknak, a transznacionális pályázatunkról, jó gyakorlatainkról, eddigi eredményeinkről.

Szeptember 14. Tabajd- Mezőtlábas park

Másnap délelőtt Tabajdra utaztunk, ahol egy lazító program során megnéztük és végig jártuk a Mezőtlábas Parkot. Az érzékelés különböző területeit fedezhettük fel. Majd délután a tabajdi Védőnői Szolgálat dolgozóinak mutattuk be a pályázati programunkat, jó gyakorlatainkat.

Szeptember 15-én a Nagycsaládosok Országos Egyesülete Őszi találkozójának programjaink vettünk részt. Az egyesület több mint három évtizede a családok, a nagycsaládok érdekében tevékenykedik, s egyik leglátogatottabb rendezvényük az országos Őszi Találkozó. Az idei eseményen a családok és mi, a szakértők kulturális és szabadidős programokon vettünk részt.

Az esemény megnyitóját szombaton délelőtt a tatai vár udvarán rendezték, ahol köszöntőt mondott Kardosné Gyurkó Katalin. A tatai eseményen részt vett Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára.

A NOE elnöke elmondta: - az Őszi Találkozó az egyesület egyik legbensőségesebb programja, hiszen ilyenkor az ország minden részéből érkező családok újra találkozhatnak egymással, s ez megerősíti azt az érzést, hogy jó nagycsaládban élni. Kardosné Gyurkó Katalin kiemelte, már több mint 12 ezer család tagja az egyesületnek, amely a 2019-es költségvetésben kiemelt szerepet kapott a magyar kormánytól.

A megnyitó ünnepségen Michl József polgármester is üdvözölte a résztvevőket hangsúlyozva: - a nagycsaládosok óriási erejű példát mutatnak a társadalomnak, ezért megtiszteltetés városunknak, hogy az éves találkozót itt szervezték meg, s Tata büszkén és örömmel látja vendégül az ide érkezőket. Amit a nagycsaládosok életükkel példaként állítanak elénk, egy csodálatos jelzés ebben a mai, sokszor gyermek és családellenes társadalomban – fogalmazott a polgármester.

A közösségi élmények mellett másnap ismerkedtek Tatával és nevezetességeivel a város számos pontján. Szervezett városnézésen vettünk részt idegenvezetővel.

Szeptember 17-én, hétfőn hazautazásunk előtt a szomszédos Tatabányára látogattunk, ahol a város jelképét a Turul madár szobrot, majd a mellette levő barlangot megnéztük. A helyi szociális intézményekkel ismerkedtünk: Gyermekjóléti központ, Szociális Szolgáltató, bölcsőde.

Összegzés:

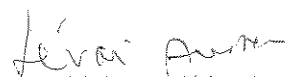
Az 1987-ben alakult NOE jelenleg országosan több mint 200 helyi közösséggel rendelkezik. Az országos munkát hat regionális központ segíti, önkénteseik száma megközelíti az 1500 főt. Az egyesület a családok közösségépítésén és értékörzésén túl – melynek középpontjában a

házasság és az élet védelme, az anyaság tisztelete áll – ellátja a családok érdekvédelmét és országos, valamint helyi rendezvényein kötetlen kapcsolatépítésre, szórakozásra is lehetőséget nyújt.

Ezeket az értékeket fedeztük fel az őszi találkozón is.

Ismét bebizonyosodott számunkra is, hogy az élet akkor tartalmas és teljes, ha mások szolgálatáról is szól, s bár ez a szolgálat sok mindent jelenthet, elsősorban a családban kezdődik. A családok támogatása hazánkban nagyon-nagyon fontos pont, idén nagyon sok támogatást kaptak a hazai családok. Népszerű az otthonteremtési program, az adókedvezmények rendszere. Egyre több magyar forint marad a családoknál, a bölcsődék száma pedig másfélszeresére emelkedett. Az egyik legfontosabb manapság az, hogy minden döntésben tükröződjenek a családok szempontjai, érdekei. Bebizonyosodik 2018-ban, hogy a saját erőnkől is képesek vagyunk megerősíteni kisebb- vagy nagyobb közösségeinket, és ennek a törekvésnek a családok pótolhatatlan főszereplői.

Jó tudni azt, hogy PÓTOLHATATLANOK VAGYUNK!

Tiszavasvári Nagycsaládok
Egyesülete
4440 Tiszavasvár, Bethlen G. u. 4.
Adószám: 18807503-1-15